

คณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ
(United Nations Commission on Sustainable Development: UNCSO)

คณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on Sustainable Development: UNCSO) เป็นองค์กรกลางทางการเมือง (Central Political Forum) ทำหน้าที่รายงานโดยตรงต่อสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly: UNGA) โดยผ่านคณะกรรมการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Economic and Social Council: ECOSOC) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 ตามมติการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The United Nations Conference on Environment and Development: UNCED) หรือการประชุมสุดยอดของโลก (The Earth Summit) หรือการประชุมริโอ (Rio Conference) ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ซึ่งเป็นการประชุมระดับผู้นำประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ที่มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาในทุกสาขาระดับประชาคมโลก เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปในอนาคต โดยที่ประชุมมีมติให้การรับรองเอกสารสำคัญ 3 ฉบับ คือ ปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Declaration on Environment and Development) แถลงการณ์เกี่ยวกับหลักการทางด้านป่าไม้ (State of Forest Principle) และแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งเป็นแผนแม่บทของประชาคมโลกในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ต่อมาในปีพ.ศ. 2545 องค์การสหประชาชาติจัดการประชุมสุดยอดโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Summit on Sustainable Development, WSSD) หรือการประชุม Rio+10 ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการดำเนินงานตาม Agenda 21 และผลลัพธ์อื่นๆ จากการประชุม UNCED โดยที่ประชุมให้การรับรองเอกสาร 2 ฉบับ คือ Type I Outcome ซึ่งเป็นเอกสารที่มีลักษณะเป็นพันธกรณี ได้แก่ ปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg Declaration) และแผนการดำเนินงานโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg Implementation for WSSD: JPOI) และ Type II Outcome ซึ่งมีลักษณะของความเป็นหุ้นส่วนหรือข้อริเริ่ม (Partnership/initiatives) เสริมเติมจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาล

ที่ประชุม WSSD มอบหมายให้ CSD เป็นองค์กรในระดับบริหารที่รับผิดชอบเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้กรอบการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นเวทีในการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวกับการบูรณาการ 3 เสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งได้แก่ การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำหน้าที่ติดตามการดำเนินงานตามผลการประชุม WSSD โดยมีสมาชิกจำนวน 53 ประเทศ กระจายตามเขตภูมิศาสตร์คือ เอเชีย 11 ประเทศ แอฟริกา 13 ประเทศ ลาตินอเมริกาและแคริบเบียน 10 ประเทศ ยุโรปตะวันออก 6 ประเทศและยุโรปตะวันตกและอื่นๆ 13 ประเทศ ซึ่งสมาชิกของคณะกรรมการฯ มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกองค์การสหประชาชาติภายใต้คณะกรรมการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council: ECOSOC)

ในคราวการประชุม CSD สมัยที่ 11 เมื่อปี พ.ศ.2546 ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ซึ่งถือเป็นการประชุมครั้งสำคัญ เนื่องจากการประชุมครั้งแรกหลังจากประชุม WSSD ที่ต้องกำหนดแนวทางในการนำผลการประชุม WSSD ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม จึงมีการปฏิรูปการดำเนินงานของ CSD เพื่อให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ตาม JPOI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดรูปแบบและแผนการดำเนินงานของ CSD สำหรับระยะเวลา 14 ปี คือในระหว่างปี พ.ศ. 2547-2560 ซึ่งมีการกำหนดการดำเนินงานเป็นรอบ รอบละ 2 ปี คือ

- Review Session จัดขึ้นในปีแรก มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความคืบหน้าของการอนุรักษ์ตาม Agenda 21 และ JPOI รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยทำการประเมินบนพื้นฐานของข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อาทิ รายงานของเลขาธิการสหประชาชาติที่รวบรวมข้อมูลจากรายงานของประเทศสมาชิก และผลจากการประชุมระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค
- Policy Session จัดขึ้นในปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อหารือเกี่ยวกับทางเลือกด้านนโยบายและการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการอนุรักษ์ที่ระบุไว้ใน Review Session

ทั้งนี้แผนการดำเนินงานของ CSD (Multi-Year Programme of Work of the CSD) แต่ละรอบมีสาระครอบคลุมกลุ่มหัวข้อหลัก (Thematic Cluster) ดังนี้

- รอบที่ 1 (พ.ศ. 2547-2548) น้ำ สุขภาพ และการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์
- รอบที่ 2 (พ.ศ.2549-2550) พลังงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาอุตสาหกรรม มลพิษทางอากาศ/บรรยากาศ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- รอบที่ 3 (พ.ศ.2551-2552) การเกษตรกรรม การพัฒนาชนบท ที่ดิน การแปรสภาพเป็นทะเลทราย และความแห้งแล้ง
- รอบที่ 4 (พ.ศ. 2553-2554) การคมนาคม เคมี การจัดการของเสีย เหมืองแร่ และรอบ 10 ปีสำหรับการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- รอบที่ 5 (พ.ศ.2555-2556) ป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ เทคโนโลยีชีวภาพ การท่องเที่ยว และภูเขาที่สูง
- รอบที่ 6 (พ.ศ.2557-2558) มหาสมุทรและทะเล ทรัพยากรทางทะเลและการจัดการเต็อนภัยทางธรรมชาติ
- รอบที่ 7 (พ.ศ.2559-2560) การประเมินภาพรวมของการอนุรักษ์ตาม Agenda 21 และ JPOI และ The programme for Further Implementation of Agenda